

Hans Akkermans wint wedstrijd TopBodem

‘Door regelgeving kan het vaak niet zoals je wil’

Winnaar van de wedstrijd Topbodem Hans Akkermans probeert alles te doen om zijn bodem in topconditie te houden. Toch merkt hij dat de normen voor fosfaat de ruimte beperken om aan duurzame bodemvruchtbaarheid te werken. Voor een goed saldo neigt hij naar intensievere teelten, voor de bodem naar voldoende rustgewassen.

Akkerbouwer Hans Akkermans typeert zijn strategie als behoudend met interesse voor nieuwe inzichten en technieken. Hij boert op 60 hectare grond in het Zeeuwse Sint-Annaland, op het eiland Tholen. Hij won deze maand de wedstrijd Topbodem. Hij koos niet het gemakkelijkste perceel van zijn bedrijf, want het is vrij bont, maar het heeft mooie waarden voor organische stof en goede balans in nutriënten. Akkermans

verdiepte zich goed in de vragen voor het kennisdeel van de wedstrijd en kon zo op de combinatie goed management en mooie perceelskarakteristieken de prijs binnenhalen. „Ik zit in Veldleeuwerik en een paar leden van mijn studiegroep deden al mee. Toen besloot ik voor het tweede jaar mee te doen. Het is de bedoeling van de wedstrijd om je te verdiepen in je grond. Die opzet is gelukt, want ik heb mijn kennis opgehaald en als ik

het niet zeker wist, heb ik gezocht op het internet naar informatie.”

Structuurdriehoek

Akkermans wil het beste met zijn grond en gewassen. „In 2004 kwam ik in de maatschap bij mijn vader. Eigenlijk in 2005, want toen was ik klaar met mijn studies aan de HAS in Den Bosch en aansluitend twee jaar agrarische

Hans Akkermans is winnaar van Topbodem op basis van zijn bodemkennis en bodemmanagement.

bedrijfseconomie in Wageningen. Ik moest kiezen: een baan of op het bedrijf aan de slag. In de beginjaren heb ik dit nog gecombineerd, maar ik wilde op het bedrijf. Daarbij is mijn visie dat ik bij de teelt het maximale eruit wil halen met opbrengstmaximalisatie in kilo's en kwaliteit. Ik merk dat dat samengaat. Ik vind mezelf niet de beste ondernemer, maar wel een goede teler. Economisch gezien loop ik hierin niet uit de pas met mijn collega's binnen mijn managementstudiegroep. Wil je dat op lange termijn volhouden, dan moet je duurzaam met je grond omgaan."

Bij een grondmonsteranalyse pakt Akkermans eerst de structuurdriehoek eruit. „Daarna let ik op de andere elementen. Die wil ik ook in het goede traject hebben, want een gezonde grond heeft goede eigenschappen over de hele breedte. De praktijk leert je te gebruiken wat je geleerd hebt en ik zoek veel op. Voor mij is het grootste knelpunt op een bedrijf van 60 hectare dat er een spanningsveld ontstaat tussen de inkomsten nu en in de toekomst. Groei is niet mijn eerste streven. Voor het inkomen kies je voor intensievere gewassen, maar voor de bodem heb je het liefst zo veel mogelijk rustgewassen. Een voorbeeld is het graszaad in mijn bouwplan. Dat kan wel eens heel goed zijn voor de opbrengsten van andere gewassen of risico's in andere teelten verlagen. Dat is lastig in geld uit te drukken. Het hele plaatje kan wel eens zijn dat met graszaad het hele bouwplan beter rendeert. Het is erg moeilijk te vergelijken, want andere akkerbouwers doen meer dingen verschillend en dan zijn er zoveel factoren die verschillen bepalen."

Groenbemesters zet Akkermans in waar mogelijk. „Het slaagt het best na graan en als de uien voor half september gerooid zijn. Na de suikerbieten, consumptieaardappelen en cichorei is het geen optie om in dit gebied nog een groenbemester te telen."

Ploegen

Akkermans kiest niet of nog niet voor niet-kerende grondbewerking. „Ik ploeg nog. Ik beweer niet dat het beter is. Het levert goede opbrengsten bij mij. Mijn gevoel zegt dat de

onkruiddruk hoger zal zijn bij niet-kerend werken en wat het doet met aaltjes weet ik niet. De andere kant is dat je de toplaag minder verstoort en de structuur beter houdt. Samen met een collega heb ik een woeler. Misschien begin ik eerst met een proef op een perceel. Vorig jaar bezocht ik met de studiegroep het bedrijfssystemenonderzoek in Lelystad. Dat zet je aan het denken over teelt op bedden en zo. Tot nu toe zie ik voor de grondbewerking vooral dat het tijdstip waarop je het doet heel belangrijk is."

Bij het middelengebruik denkt de akkerbouwer dat er nog stappen te maken zijn in emissiebeperking en effectiviteit. Hier zegt hij dat kiezen van het juiste moment, net als bij de grondbewerking, heel belangrijk is. Spuiten doet Akkermans zelf. Met een adviessysteem voor de aardappelteelt en Gewis checkt hij of hij qua moment en dosering goed zit. „Als de ziektedruk niet hoog is, kan het met minder. Als straks alles met zeer emissiearme doppen moet, vraag ik me af of het allemaal goed aankomt. Technieken als de Wingsprayer en luchtondersteuning zijn goed, maar het is wel een grote investering voor een enkel bedrijf. Die technieken spreken me wel aan. Mogelijk is er wat te bereiken met nieuwe uitvloeiers als Squall."

Mest

Akkermans gebruikt varkensdrijfmest omdat het goed voorhanden is en de stikstof relatief snel vrijkomt. Voor de organische stof is het minder goed dan de kippenmest die zijn vader vroeger inzette. Daar waar ruimte over is, vult hij aan met compost. „Dat die gratis was, is helaas voorbij. Hij telt voor 50 procent mee voor de fosfaat. Juist voor fosfaat wordt het steeds krappere. Zoals je het zou willen, kan vaak niet meer. Goede mest bevat vaak veel fosfaat en goede bodemverbeteraars ook. Daarom wordt de beste mest geëxporteerd of verbrand. Ik moet nu kiezen om de varkensmest net voor de aardappelen te geven. Als je de tegenvaller hebt dat er veel fosfaat in het mestmonster zit, dan heb je ten hoogste wat plaats over voor kunstmest of dunne fractie. Het goede spul wordt eruit

gefilterd en gaat naar elders. Ik maak in het voorjaar een waterdicht bemestingsplan en daar kan ik niet veel van afwijken."

Gewassen die goed weggroeien, leveren de beste opbrengst en goede kwaliteit. „Alles moet aan het begin in orde zijn. Het gewas moet vanzelf groeien en ik wil daarbij het liefst zo min mogelijk bijsturen. Daarom bezuinig ik niet op bemesting. CZAV is een goede hulp bij het maken van mijn mestplan en voor de gewasbescherming. Daarover heb ik zelf ook ideeën, dus ik zal me daar niet te veel in laten sturen. Bijblijven doe ik ook door mee te doen in Veldleeuwerik en andere studieclubs. Ook is er op Tholen nog een vereniging voor bedrijfsvoorlichting (VVB). In het groeiseizoen organiseert de vereniging veldbijeenkomsten bij drie praktijkbedrijven."

Afzet

Akkermans zet graan af via CZAV en tafelaardappelen via Nedato. Hij teelt graag tafelaardappelen. De laatste jaren teelt hij het ras Jelly, een vrij grof groeiend tafelras dat licht kruimig is. Bewaring van de aardappelen doet hij in een coöperatief koelhuis. Dat is zo gegroeid door de pachtconstructie. Investeren op het eigen bedrijf is daardoor anders dan wanneer de boerderij eigendom is. Uien gaan naar de pool bij Van Meir.

Sensing

Vliegtuigbeelden en sensoren kunnen volgens Akkermans een bijdrage gaan leveren aan de teelt. Hij doet mee in het High Tech Sensing-project van Zeeland. In een seizoen levert dat vier of vijf keer een beeld van de gewasgroei. Hij plukte blaadjes voor de analyse en zou het liefst concreet iets met die gegevens doen. „De vertaalslag van dit alles is niet eenvoudig. Ga je meer bemesten daar waar de potentie ligt of waardeer je de slechte stukken op? Of is het net zo goed om overal gelijk te strooien? Je staat wel te kijken van de verschillen in een perceel. Als je dat eerder signaleert en erop kunt anticiperen voordat een probleem ontstaat, zou dat mooi zijn." ■

Het heeft de afgelopen weken veel geregend op het bedrijf in Sint-Annaland. Akkermans kijkt wat dat met de grond doet.

TOPBODEM

Topbodem is een initiatief van Akkerwijzer.nl samen met BLGG AgroXpertus, OCI Agro en Sibelco. TopBodem speelt in op de vraag om het kennisniveau over bodemprocessen te vergroten. Ga voor meer informatie naar topbodem.nl.

Bedrijfsgegevens

Hans Akkermans heeft in Sint-Annaland (ZL) een akkerbouwbedrijf van 60 hectare. De grond is 15 tot 35 procent afslibbaar, meest rond 25 procent. Gewassen: tafelaardappelen, suikerbieten, cichorei, uien, graszaad, graan en agrarisch natuurbeheer met akkerranden.

Copyright foto